

Jeremiás könyvének tanulságai



SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 6:5; Jeremiás 2:13; 6:20; 7:1-10; 10:1-15; 23:1-8; Máté 9:12

„Íme, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és támasztok Dávidnak igaz magvat, és uralkodik, mint király, és bölcsen cselekszik és méltányosságot és igazságot cselekszik e földön” (Jer 23:5).

Elérkeztünk a Jeremiásról szóló tanulmányunk végéhez. Jó kirándulás volt: sok dráma, érzelem és hallatlan energia jelent meg a próféta életében. A többi prófétához hasonlóan Jeremiás sem légüres térben írt: üzenete az Úrtól származott és a népnek szólt meghatározott időben és helyen, konkrét körülmények között.

Mégis, bármennyire eltérő körülmények voltak napjainkhoz képest, akik Jeremiás könyvét olvasták, megállapíthatják, hogy az alapelvek Isten népe számára ugyanazok minden időben. Ilyen alapelvekről beszélhetünk: hűség Istenhez, parancsolatainak megtartása, a szív tisztasága, szemben az üres és értéktelen vallási szokásokkal, amelyek az embereket hamis önhittség állapotában hagyják. Fontos irányelv még az emberek hozzáállása, hogy hallgatnake a megtérés lehetőségére, még akkor is, ha ez nem az, amit hallani szeretnének. Ilyen még az igazi ébredés és reformáció, valamint az Istenben és az Ő ígéreteiben való hit a test dolgai helyett. A listát tovább lehetne folytatni... Ezen a héten néhány tanulságra figyeljünk fel, amelyet Isten szeretetének kinyilatkoztatásából ismerünk, amelyet népe felé kinyilvánított – még a komoly figyelmeztetések között is –, hiszen azért adta az Úr ezeket, hogy az emberek tetteinek a következményeire hívja fel a figyelmet.

JEREMIÁS URA

Az adventisták tudják, hogy a nagy küzdelem középpontjában egy lényeges üzenet van: Milyen Isten jelleme? Milyen Isten valójában? Vajon az Úr önkényes zsarnok, ahogyan Sátán bemutatja, vagy Ő a szerető és gondoskodó Mennyei Atya, aki a legjobbat adja nekünk? Ezek a kérdések a legfontosabbak az egész világegyetemben! Hiszen milyen lenne a helyzetünk, ha Isten nem szerető és nem önfeláldozó lenne, hanem gonosz, önkényes és agresszív? Jobb, hogy nem is létezik ilyen Isten! Az efféle kérdések jelentőségteljesek. Nagyszerű, hogy ismerjük a válaszokat, amelyeket legjobban a keresztnél érthetünk meg. „Soha nem felejtik el, hogy Ő, aki hatalmával teremtette és fenntartotta a roppant tér megszámlálhatatlan világát, Isten szeretett Fia, a menny Felseége, akit kerubok és fénylő szeráfok gyönyörűséggel imádnak, megalázta magát, hogy felemelhesse az elbukott embert; hogy a bűn átkát és szégyenét, Atyja arcának elrejtőzését viselte, mígnem az elveszett világ szenvedése meghasította szívét, és kioltotta életét a Golgota keresztnél. A világegyetem örökké csodálni és imádni fogja Alkotóját, minden sors Bíráját, aki az ember iránti szeretetből letette dicsőségét, és megalázta magát” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1991, Advent Kiadó, 578. o.).

Isten természete és jelleme hogyan jelenik meg a következő versekben Jeremiás könyvében? Mit hangsúlyoznak ki a szövegek Istennel kapcsolatban?

Jer 2:13 _____

Jer 5:22 _____

Jer 11:22 _____

Jer 31:3 _____

Jer 3:7 _____

Ez csupán néhány pillanatkép és kifejezés Jeremiás könyvéből, amelyek bemutatják Isten jellemét és természetét. A hatalmas Teremtő az élet forrása, az ítélő és szerető Isten, aki újból és újból hív bennünket, hogy forduljunk el a bűnös útjainktól és ösvényeinktől, amelyek romlásba visznek bennünket.

Milyen bizonyítékát láttad Isten szerető jellemének a saját életedben?

SZERTARTÁSOK ÉS A BŰN

„Van egy dokumentum, ami rögzíti Isten végtelen erőfeszítéseit és harcát a szervezett vallással szemben, és ez a Biblia” (Terry Eagleton: *Reason, Faith and Revolution: Reflections on the God debate*. Kindle Edition, 8. o.). Nem teljesen igaz ez így, mert a Biblia vallása, az Isten embereknek adott vallása mindig is „szervezett vallás” volt. Másrészről pedig nem kétséges, hogy Jeremiás könyvében az Úr kereste a lehetőséget, hogy az embereket elvonja a hideg, halott, de ugyanakkor szervezett szertartásoktól, amelyek uralták hitüket, olyan vallási cselekedetektől, amelyekről azt hitték, hogy elfedik bűneiket.

Bár korábban már erről szó esett, mégis érdemes megismételni, hogy Jeremiás küzdelme főként a vezetőkkel, a papokkal és olyan emberekkel volt, akik azt hitték, hogy Isten választottai, Ábrahám gyermekei, a szövetség népe és teljesen rendben van a kapcsolatuk az Úrral. Milyen szomorú csalódás lehetett ez, amire nekünk is mint Ábrahám magvának figyelniünk kell!

Mi a következő versek üzenete Jeremiás könyvében? Ami a legfontosabb, hogyan tudjuk ezeket az elveket alkalmazni az Úrral való járásunk esetében? Jer 6:20; 7:1-10

Olvassuk el Jer 7:9-10 verseit! Ha az „olcsó kegyelemre” keresünk példát, akkor itt megtaláljuk. Az emberek bűnöket követnek el, azután visszamennek a templomba és „imádják” az igaz Istent és bocsánatot kérnek vétkeikre? Ha ezek az emberek nem változtatják meg útjaikat, különösen azt a hozzáállást, ahogyan a gyengékhez viszonyulnak, akkor kemény ítélet elé néznek. Milyen csalódást élnek át hamis hitük miatt, miközben Isten bocsánatát várják, és közben azt teszik, amit akarnak; nem veszik figyelembe a szövetség feltételeit azért, hogy továbbra is bűneikben élhessenek.

Mi a különbség Jeremiás figyelmeztetése és Jézus szavai között, amit Mt 9:12 versében mondott? Miért fontos felismerni a különbséget?

A SZÍV VALLÁSA

„Azért hát mindenikünk maga ad számot magáról az Istennek” (Róm 14:12).

Jeremiás próféta könyvének nagy része a népnek szól. A próféta újra és újra Izraelről és Júdáról emlékezik meg közösségi szinten e hasonlatokkal, hogy Isten „választott szőlője” (Jer 2:21), az Úr „kedveltje” (Jer 11:15; 12:7), Isten „öröksége” (Jer 12:7-9), az Úr „szőlője” (Jer 12:10) és az Ő „nyája” (Jer 13:17). Kétségtelenül, Jeremiás könyvéből sokat megtudunk arról, Isten miként hívja meg népét. Természetesen a meghívás az Újszövetségben is megjelenik, ahol az egyházzal mint egészszel találkozunk (Ef 1:22; 3:10; 5:27).

Azonban a megváltás személyes és nem közösségi. Isten bennünket nem egy tömegben ment meg. Az Újszövetség egyházához hasonlóan Júda is egyénekből állt, és ezen a szinten válnak láthatóvá az igazán lényeges dolgok. 5Móz 6:5 verse így fogalmaz: „*Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.*” Bár a fenti gondolat az egész néphez szól, mégis egyes szám második személyben szólítja meg az egyéneket. A „te” megszólítás ugyan némelykor egyes számban jelenik meg, de Isten mindenkire egyénenként szól. Végül minden embernek egyénileg kell számot adnia cselekedeteiről Isten előtt. Ugyanezt a gondolatot találjuk meg Jeremiás könyvében is.

A következő versek mit mondanak el a személyes, egyéni utunkról az Úrral?

Jer 17:7 _____

Jer 17:10 _____

Jer 29:13 _____

Jer 9:23, 24 _____

Úgy az Ószövetség, mint az Újszövetség beszél Isten egyházának közösségi jellegéről; az élő hit mindenkinek egyéni felelőssége, amikor naponta alárendeljük magunkat az Úrnak, személyes döntés alapján, hogy hitben és engedelmisségben járunk.

Bár kétség sem fér hozzá, hogy egyénileg vagyunk felelősek a saját lelkünkért, hogyan tehetünk meg mégis mindent, hogy másokat felemeljünk és bátorítsunk? Kit ismersz, akinek épp most bátorító és felemelő szavakat tudsz mondani?

ISTEN ÉS A BÁLVÁNYOK

Mi volt az a súlyos bűn, amit a nép elkövetett, amelyre Jeremiásnak állandóan figyelmeztetnie kellett őket? Jer 10:1-15

Ami érdekes ezekben a versekben, hogy a próféta rámutat, mennyire hiábavalók és haszontalanok a bálványok, és összehasonlítja őket az élő Istennel. A bálványok erőtlenek, hasznavehetetlenek, üresek és hamisak. Milyen éles ellentétben állnak az Úrral, aki teremtette az eget és a földet! Isten örökké él, de a bálványok véglegesen eltűnnek. Kit kell tehát imádnunk és kinek ajánljuk fel életünket? Annak, aki gyenge, hamis, hiábavaló és erőtlen, vagy az Urat imádjuk, akinek ereje és nagysága oly mértékű, hogy létrehozta és fenntartja a világegyetemet? A válasz teljesen egyértelmű.

Bármennyire is világos a felelet, az is tény, hogy gyakran a bálványimádás bűnébe esünk. Lehet, hogy napjainkban nem imádjuk ugyanazokat a bálványokat, mint Jeremiás idejében tették, viszont modern életünk telve van hamis istenekkel. A modernkori bálványok lehetnek olyan dolgok, amelyeket jobban szeretünk Istennél; bármit „imádunk” (és az imádat nem feltétlenül jelenti a liturgikus éneklést és imádságot), az a bálványunkká válik és bűnbe esünk.

Melyek azok a tárgyak, helyzetek, amelyek veszélyt jelentenek ránk, amelyekből bálványt készíthetünk? Mit gondolsz a digitális eszközökről, a pénzről, a hírnévről, más emberekről? Készíts listát a lehetséges bálványokról és kérdezd meg magadtól: Milyen megváltást kínálnak azok neked?

Természetesen tudjuk, hogy a fentiek közül egy sem érdemli meg imádatunkat. Tudjuk, hogy végső soron semmi, amit a világunk kínál, semmilyen bálvány nem képes kielégíteni lelkünk szükségleteit és megmenteni sem képes bennünket. Ismerjük a modern bálványok kísértését, ha nem vagyunk e téren óvatosak, akkor könnyen magával ragad bennünket az újkori pogányság. Mindez bekövetkezhet, ha elfeledkezünk Jézusról és arról, amit értünk tett.

A MARADÉK

„Júda hitehagyásának utolsó éveiben a próféták intései látszólag nem sok eredményre vezettek. Amikor pedig a kaldeusok seregei harmadszor és egyben utoljára ostromolták Jeruzsálemet, mindenkit elhagyott a remény. Jeremiás teljes pusztulást jövendölt, és mivel változatlanul hangoztatta, hogy Júda adja meg magát, börtönbe vetették. Isten azonban nem hagyta reménytelen kétségbeesésben a városban levő hűséges maradékot. Jeremiás még akkor is kapott új kinyilatkoztatásokat a menny megbocsátó és megmentő készségéről, amikor a jövendöléseinek gúnyolódók szigorúan őrizték. Ezek a kijelentések azóta is a vigasz kiemérelhetetlen forrását nyújtják Isten egyházának. Ítéletet hirdetni könnyebb egy prófétának, mint a bajban vigasztalni” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 289. o.).

Az uralkodó hitehagyás ellenére Istennek mindig volt egy kis létszámú hűséges népe. Bár sok próféta esetében, mint ahogy Jeremiás szolgálatában is a hangsúly a hitehagyás és a hűtlenség elkerülése volt, hiszen Isten ezektől kívánta megmenteni népét. A kinyilatkoztatás történelme során Istennek mindig volt egy hűséges maradék népe. Ez természetesen így folytatódik az idők végezetéig.

A maradék fogalma hogyan jelenik meg Jer 23:1-8 verseiben? Milyen módon alkalmazható a maradék az újszövetségi időkre? Jer 33:14-18

A kutatók már korábban is egy messiási próféciát láttak az 5-7. versekben, Isten hűséges népének a megmenekülését. Bár az is igaz, hogy a babiloni fogság után a maradék visszatért Izraelbe, ám az új exodus nem volt dicsőséges. Isten terve beteljesedett Dávid leszármazottain keresztül, az „igazságos vesszőszál” valóságain, a Királyon keresztül, aki örökké uralkodik. Az iménti jövendölés részben teljesedett Jézus első eljövételével (Mt 1:1; 21:7-9; Jn 12:13). Végző beteljesedése azonban Jézus második eljövételével valósul meg (Dán 7:13-14), amikor Isten hűséges népe, az igaz maradék békében fog élni örökké. A megváltás, amit először az Egyiptomból való szabadulás jelképezett, most teljes, végleges és örök lesz.

Miben bízol? Hogyan tanulhatod meg, hogy egyre jobban bízzál Isten ígéreteiben és az életedben való végső megvalósulásában? Rendelkezel-e valami mással az ígéreteken túl?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Évekkel ezelőtt egy adventista lelkész, W. D. Frazee prédikált. Prédikációjának címe: „Nyertesek és vesztesek.” Beszédében a különböző bibliai személyek munkásságát és szolgálatát elemezve befejezőként a következő kérdést tette fel: „Nyertes vagy vesztes volt-e?” Megvizsgálta Keresztelő János munkásságát, aki magányosan élete mindennapjait a pusztaságban. Bár Jánosnak voltak követői, számuk soha nem érte el Jézus tanítványainak számát. Élete utolsó napjait sötét börtönben töltötte, ahol olykor kétségek kínozták, végül Jánost kivégezték (Mt 14). Az előadás végén Frazee testvér megkérdezte: „János nyertes vagy vesztes volt?”

Mi a helyzet Jeremiás prófétával? Élete mennyiben volt eredményes? Sokat szenvedett, néha panaszkodott és sírt is. Úgy tűnik – néhány kivételtől eltekintve –, hogy a királyok, a papok, a próféták és az átlagemberek nem csupán Jeremiás üzenetét gyűlölték, hanem őt is. Saját népe még hazaárulónak is nevezte. Végül a romlás és végzet napjai bekövetkeztek, amelyről a próféta szólt, de a nép elutasította figyelmeztető szavait. Egy sáros verembe dobták, remélve, hogy ott meghal. A próféta saját szemével látta népének fogságba vitelét, valamint Jeruzsálem és a templom pusztulását. Emberi mértékkel nézve kevés jó dolog történt életében. Bizonyos szempontból úgy is fogalmazhatunk, hogy eléggé nyomorúságos élete volt.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1. Jeremiás győztes vagy vesztes volt? Mi alapján döntötted el az előző kérdést? Ha azt mondjuk, győztes volt, mit árul el nekünk azzal kapcsolatban, hogy a valóságot ne a világi mércével mérjük? Milyen szempontot alkalmazzunk, hogy megértsük a jó és a gonosz közötti különbséget, a győzelmet és a kudarcot?**
- 2. Hogyan látjuk Jézus szolgálatát Jeremiás munkásságán keresztül? Milyen párhuzamok vannak közöttük?**
- 3. Heti tanulmányunkban már találkoztunk azzal a problémával és hit-tel, hogy a szív megváltoztatása nélküli istentisztelet csupán becsapás. Mi az igazi kegyelem, ami szemben áll az olcsó, értéktelen és hazug kegyelemmel, amelyre Jeremiás próféta figyelmeztet?**

ISTEN ÜZENETÉNEK FOGADTATÁSA

„Összegyűjtöm nyájam maradékát minden országból, ahová szétszórtam őket, és visszaterelem legelőjükre, ahol szaporodni és sokasodni fognak” (Jer 23:3, RÚF).

„Amikor a Szentlélek meglágyítja és foglyul ejti az emberek szívét, akkor megfogadják tanácsát. De ha visszautasítják az intést, s szívük megkeményedik, az Úr hagyja, hogy más hatások alá kerüljenek. Az igazság elutasításával elfogadják a hazugságot, amely saját pusztulásukat okozza...

A tanulság nekünk szól... Teremtőnk és Urunk, akinek hatalma végtelen és büntetése rettenetes, az embert minden eszközzel bűnei felismerésére és megbánására akarja készíteni. Szolgái szája által előre megmondja, milyen veszéllyel jár az engedetlenség. Hallatja figyelmeztető hangját, és kitartóan dorgálja a bűnt. Csak irgalma őrzi népe jólétét; kiválasztott eszközei által éber gonddal vigyáz rá. Nem támogathat és védelmezhet olyan népet, amely elveti tanácsát és semmibe veszi feddéseit...

Szolgálatá során Jeremiás soha nem tévesztette szem elől, hogy mily életbe vágóan fontos a szív szentsége az élet sokféle vonatkozásában, különösen a magasságos Isten szolgálatában. Világosan látta a birodalom összeomlását, Júda lakóinak szétszóródását a népek között. Hítszemével azonban mindezeket túllátott, egészen a helyreállítás idejéig...

A közelgő ítéletről szóló jövendölések így összevegyültek a végső és dicsőséges szabadulás ígéreteivel. Akik szeretnének Istennel megbékélni és a hitehagyás közepette szent életet élni, azok erőt kapnak minden próbában, és hatalmas erővel tudnak bizonyosságot tenni Istenről” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 265-267. o.).